

POSTANOWIENIE

Dnia 5 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie **P. M.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 286 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w dniu 5 kwietnia 2023 r. w Izbie Karnej

na posiedzeniu w trybie art. 539e § 1 k.p.k.

skargi na wyrok kasatoryjny Sądu Okręgowego w Radomiu z dnia 4 listopada 2022 r., sygn. akt V Ka 898/21, uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Grójcu z dnia 22 czerwca 2022 r., sygn. akt II K 1046/20,

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

postanowił:

1. oddalić skargę;

2. obciążyć oskarżonego kosztami sądowymi postępowania skargowego.

UZASADNIENIE

Sądu Okręgowy w Radomiu, wyrokiem z dnia 4 listopada 2022 r., sygn. akt V Ka 898/21, uchylił wyrok Sądu Rejonowego w Grójcu z 22 czerwca 2022 r., sygn. akt II K 1046/20, uniewinniający P. M. od zarzucanego mu przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. – przekazując sprawę Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Ze skargą na podstawie przepisów rozdziału 55a k.p.k. wystąpiła obrońca oskarżonego.

Skarżąca zarzuciła naruszenie art. 437 § 2 k.p.k. poprzez uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w Grójcu i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania uznając, że:

- 1) Sąd Rejonowy nie uwzględnił dowodów przeprowadzonych w sprawie o sygn. akt II K 1046/20, w sytuacji gdy Sąd ten orzekł na podstawie całości materiału dowodowego, które w konsekwencji doprowadziło do uniewinnienia oskarżonego,
- 2) oskarżony dopuścił się zarzucanego czynu – błędnie przyjmując, wyłącznie na podstawie wniosku z opinii biegłej, która jasno wskazuje, że nie da się ustalić czy osoba, która znajduje się na materiale wizualnym to oskarżony, iż można uznać P. M. winnym.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga obrońcy oskarżonego okazała się niezasadna.

Na wstępie rozważań przypomnieć należało, że sfera kognicji Sądu Najwyższego w postępowaniu wywołanym wniesieniem skargi w trybie przepisów rozdziału 55a k.p.k. kształtuje się – z woli ustawodawcy – bardzo wąsko. Rolą Sądu Najwyższego w tym postępowaniu jest wyłącznie skontrolowanie, czy w sprawie wystąpiła tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 k.p.k., albo czy sąd odwoławczy uchylił wyrok mimo braku formalnej przeszkody, określonej w art. 454 § 1 k.p.k. do wydania wyroku zmieniającego, oraz czy jest konieczne przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (art. 437 § 2 in fine k.p.k.). Powyższe znajduje odzwierciedlenie w trwałej linii orzeczniczej Sądu Najwyższego, gdzie zasadnie wskazano, że zakres kontroli dokonywanej przez Sąd Najwyższy po wniesieniu skargi na wyrok sądu odwoławczego, o którym mowa w art. 539a § 1 k.p.k., ogranicza się do zbadania, czy stwierdzone przez sąd odwoławczy uchybienie daje podstawę do wydania orzeczenia kasatoryjnego (zob. np. wyrok SN z 20.10.2020 r., I KS 9/20), a więc czy uchylając wyrok sądu pierwszej instancji z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania, sąd odwoławczy kierował się podstawami wydania wyroku kasatoryjnego wskazanymi w art. 539a § 3 k.p.k. oraz czy takie rozstrzygnięcie było w konkretnej sprawie konieczne (zob. np. postanowienia SN: z 30.06.2020 r., II KS 7/20; z 7.05.2020 r., I KS 8/20; z 6.06.2019 r., II KS 8/19; z 11.01.2022 r., II KS 30/21).

Ponieważ postępowanie skargowe ma charakter postępowania nadzwyczajnego, zatem regulacje w tym zakresie powinny być interpretowane ściśle. Dlatego niedopuszczalna jest rozszerzająca wykładnia art. 539a § 3 k.p.k. w zw. z art. 437 k.p.k. i wykorzystanie zarzutu naruszenia tego ostatniego przepisu jako drogi do obejścia ustawowych ograniczeń skargi o charakterze przedmiotowym (zob. post. SN z 8.06.2021 r., II KS 8/21). Nie może więc zyskać aprobaty Sądu Najwyższego zarzut, który wprawdzie formalnie oparty został o naruszenie dyspozycji art. 437 § 2 k.p.k., jeżeli z uzasadnienia skargi ewidentnie wynika, że skarżąca w tym zakresie upatruje naruszenia innych przepisów regulujących postępowanie odwoławcze – *in concreto* art. 7 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k., poprzez przeprowadzenie z urzędu przez Sąd odwoławczy dowodu z opinii biegłej antropolog celem identyfikacji wizerunku oskarżonego z wizerunkiem mężczyzny utrwalonym na zapisie monitoringu paczkomatu [...] i wysnucie na podstawie tej opinii wniosków niekorzystnych dla oskarżonego, czy też art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k., poprzez niekorzystną dla oskarżonego ocenę dowodów zgromadzonych w postępowaniu przygotowawczym, które Sąd odwoławczy uznał za mające znaczenie dla wyniku postępowania, a pomimo tego pozostające albo zupełnie poza polem rozważań Sądu Rejonowego (dane logowania telefonu komórkowego), albo wadliwie przezeń ocenione (notatka policyjna odnosząca się do zrzutu ekranu z wizerunkiem domniemanego sprawcy).

Z uzasadnienia Sądu odwoławczego jednoznacznie wynika podstawa wyroku kasatoryjnego, tj. przepis art. 454 § 1 k.p.k. (pkt 5.3.1. formularza uzasadnienia). Kategoryczna i czytelna jest również ocena Sądu odwoławczego odnośnie potencjalnej odpowiedzialności oskarżonego, wysnuta na podstawie zebranego materiału dowodowego sprawy. Instancja *ad quem* zajęła więc konkretne, uargumentowane stanowisko, które poprzedzone zostało dokonaniem własnej, niekorzystnej dla oskarżonego oceny zgromadzonych w sprawie dowodów. Na przeszkodzie samodzielnej, tj. następującej w postępowaniu apelacyjnym konwalidacji uchybień dostrzeżonych przez Sąd Okręgowy i wydaniu orzeczenia kończącego postępowanie stał zakaz *ne peius* wyrażony w art. 454 § 1 k.p.k., zakazujący skazania oskarżonego, który m.in. został uniewinniony w pierwszej

instancji przez sąd odwoławczy. Skutkiem tego zakazu w płaszczyźnie okoliczności sprawy musiał być wyrok o charakterze kasatoryjnym.

Odnosząc się natomiast do eksponowanych w skardze argumentów pod adresem merytorycznej – ewentualnej – zasadności przypisania oskarżonemu P. M. odpowiedzialności za zarzucane mu przestępstwo oszustwa, uznać należało, że okoliczności te bezpośrednio dotyczą analizy i oceny przez Sąd odwoławczy zgromadzonego materiału dowodowego. O ile – czysto teoretycznie – mogłyby one podlegać rozważeniu w toku postępowania kasacyjnego, i to przy spełnieniu dalszych warunków, w szczególności wynikających z art. 519 k.p.k. i art. 523 § 1 k.p.k., brak jest podstaw ustawowych do badania tych zarzutów w ramach postępowania zainicjowanego wniesieniem skargi na wyrok kasatoryjny. W tym zakresie w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednoznacznie i zasadnie wskazuje się, że sąd skargowy nie został upoważniony do kontroli przeprowadzonej w wyroku sądu odwoławczego oceny poszczególnych dowodów w płaszczyźnie odpowiedzialności karnej oskarżonego, zaś skarga na wyrok kasatoryjny sądu odwoławczego nie służy weryfikacji oceny dowodów dokonanej w II instancji (zob. np. post. SN: z 11.06.2021 r., III KS 1/21; z 31.05.2021 r., V KS 13/21; z 10.02.2021 r., V KS 3/21; z 11.05.2020 r., IV KS 16/20). Rozpoznanie sprawy w tym zakresie należy bowiem do sądów powszechnych, zaś interwencja Sądu Najwyższego w ten zakres orzekania stanowiłaby naruszenie ich kompetencji do rozpoznania sprawy, co kłóciłoby się z zasadą ich samodzielności jurysdykcyjnej (zob. np. post. SN: z 16.02.2021 r., IV KS 38/20; z 19.10.2021 r., IV KS 44/21).

Z tych wszystkich względów skarga, jako niezasadna, podlegała oddaleniu. Skutkiem powyższego było obciążenie oskarżonego kosztami sądowymi postępowania skargowego (art. 539f k.p.k. w zw. z art. 527 § 2 *in fine* k.p.k.).

Dlatego należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[SOP]

[f.n]

